

Evropská unie by měla umožnit větší pružnost svých opatření, aby dokázala rychleji reagovat na krizové situace v zemědělství

24. 10. 2023

23. 10. 2023 - Tisková zpráva — Na jednání Rady ministrů pro zemědělství a rybnářství v Lucemburku projednávali zástupci členských států EU, jak lépe ochránit sektor zemědělství při náhlých a krátkodobých krizích. Jednali rovněž o způsobech omezení plýtvání s potravinami a možnostech certifikace omezení emisí uhlíku v zemědělství. Zástupci českého Ministerstva zemědělství znovu upozornili na důležitost lepší kontroly ukrajinského vývozu.

Pro zajištění rychlé a účinné pomoci zemědělcům při náhlých krizích je zapotřebí nový přístup, který by členskými státy umožnil směřovat finanční pomoc těm, kteří ji v daném okamžiku nejvíce potřebují. To musí probíhat účinným, rychlým a transparentním způsobem. Podle ČR je rovněž nutné posoudit pružnost strategických plánů Společné zemědělské politiky (SZP) a možnost adekvátně reagovat na současné změny jako je situace na Ukrajině nebo na Blízkém východě. Diskuse potvrdila, že strategické plány v jejich aktuální podobě nedokážou plně reagovat zejména na krátkodobé krize. V podstatě není možné zavést nový druh podpory, který by v takovém případě rychle pomohl zemědělskému a potravinářskému sektoru. Ukázalo se proto, že aktuální diskuse členských zemí o zemědělské rezervě je pro další řešení a stabilizaci sektoru zásadní.

Česká delegace také informovala Radu ministrů pro zemědělství a rybnářství o zářijovém jednání Visegrádské skupiny v České republice. Jedním z témat byla rovněž ruská válka na Ukrajině a její dopady na jednotlivé komoditní trhy. Účastníci se shodli na další podpoře jednotného evropského řešení v rámci společného unijního trhu. Potvrdili si, že je nutné posílit logistické kapacity, skladovací prostory a zejména efektivně kontrolovat a zajistit, aby zboží z Ukrajiny skutečně skončilo v těch zemích, ve kterých má.

Ministři zemědělství projednávali rovněž směrnici o odpadech, která se zabývá i předcházení zbytečnému plýtvání potravinami. Česká republika návrh vítá, nicméně je nutné zohlednit všechny části výrobního řetězce a jejich potenciál. Zdůraznila, že potraviny jsou v kontextu vzniku odpadu problematické, nicméně Česká republika je na tom v rámci EU velmi dobře, patří k zemím, kde se jimi plýtvá nejméně. S tím by se mělo při přípravě směrnice počítat a zohlednit výchozí situaci v každé zemi. Evropská komise navrhuje snížit jednotně do roku 2030 odpad o 10 % při zpracování a výrobě a o 30 % v domácnostech, obchodech a v restauracích, a to ve srovnání s rokem 2020. Pro řadu členských států bude obtížné těchto dvou cílů dosáhnout, protože už nyní plýtvání potravinami omezila více než polovina zemí EU. Česká republika již nyní podporuje různá motivační opatření a zvýhodňuje zemědělce a výrobce potravin, kteří spolupracují s potravinovými bankami. Diskuse potvrdila důležitost vzdělávání a informovanosti a další spolupráce v rámci centrálního stavování a charitativními organizacemi.

Další diskuse se týkala certifikace uhlíkového zemědělství ve smyslu garance jednotného a metodicky jasného přístupu ke kvantifikaci přínosu zemědělství k hospodaření s uhlíkem. Delegace se shodly na potřebě využití již aktuálně dostupných systémů či evidencí, a tím limitovat případnou administrativní zátěž. Z celoevropského pohledu byla zásadní diskuse o nastavení rybolovu v Baltském moři na rok 2024. Při těchto komplikovaných diskusích byl důraz kladen na vědecká doporučení, nicméně důležité je reflektovat ekonomicko-sociální aspekty relevantních regionů.

Tereza Kubálková

zástupkyně tiskového mluvčího Ministerstva zemědělství